

Tuts ston surpigliar dapli responsablidad

Sanadad 2020: Conferenza naziunala

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **En ina conferenza naziunala ha Alain Berset fatg ina bilantscha critica davart il svilup dals custs per la sanadad durant ils ultims onns e preschentà mesiras per franar l'augment dals custs en l'avegnir. Per far migliurosto mintgin surpigliar dapli responsablidad, ha fatg attent il minister da la sanadad.** Dapi onns s'augmentan ils custs e las premias per la sanadad publica bler pli ferm che las pajas e la chareschia, ha constatà Berset. Per bleras famiglias muntan las premias per las casas da malsauns ina considerabla grevezza.

Tenor il parairi dal cussegl federal na duessan las premias betg surpassar 6–8% da las entradas disponiblas. L'onn 2010 cuntanschevan las premias dentant gia 10% dal budget da las famiglias e l'onn 2014 schizunt 12%, en tscherts cas fin 18%.

Dira critica dals experts

En vista a quella situaziun ha Berset incaricà ina grupp d'experts cun participaziun internaziunala da giuditgar la situaziun en Svizra e d'elavurar propostas per franar l'augment dals custs. Ils experts han fatg attent a diversas pussaivladads da spargn che na sajan betg vegnidas realisadas e crititgà che la Svizra haja tralascià da far refurmas avant maun. Respargns na sajan betg dads vinavant. Ils spezialists han fatg 38 propostas, per part bain enconuschantas, ma restadas a mesa via. Ils experts han calculà che noss pajais pudess spargnar var 20% dals custs cun realisar las mesiras dadas.

Budgets globals

En il center da la discussiun en il Kursaal a Berna èn stadas duas propostas, numnadamain: budgets globals per prestaziuns ambulantas ed in nov artitgel per projects innovativs. *Pierre-Yves Maillard*, cusseglier guvernativ dal chantun Vad, ha constatà che durant ils quatter onns ch'ins

ha dismiss il stop per novs medis è il dumber dals medis s'augmentà en ses chantun per 15%. Ils spezialists preschentan quints fin 30% pli auts ch'ils medis da chasa e procuran per in schlargiament surdimensionà da las prestaziuns medicalas, ha ditg Maillard. Per implantar trais stents ad ina persuna pretenda in medi 9000 francs. Tenor Maillard duai la finamira esser da pudair reducir ils custs da 4% sin 2%. Plirs pledaders han dentant admonì che tals preventivs globals avessan per consequenza ina preferenza dals pazients cun ina assicuranza supplementara e manassan ad ina medischina da duas classas. Davart in nov artitgel per projects innovativs han represchentans dals chantuns fatg resalvas e constatà che quai saja gia uss pussaivel e vegnia er praticità. Berset ha accentuà che la populaziun spetgia urgentamain mesiras realisablas per midar la situaziun malcuntenaivla. Cundiziun saja che tuts ils acturs sajan pronti da far concessiuns.

Cusseglier federal Alain Berset ha fatg ina bilantscha critica davart il svilup dals custs da sanadad. KEYSTONE

Trends sin il sector da la sanadad

■ **L'augment massiv e constant dals custs per la sanadad dals ultims onns, ils meds tecnics moderns e la suveranità dal pacient pretendan adattaziuns sin ils divers sectors da sanadad e lubeschan da spargnar custs.**

Infrastructura

La planisaziun chantunala da l'infrastructura necessaria (glistas dals ospitals, dumber) per il tractament medicinal è remplazzada tras la planisaziun regiunala. Las considerablas investiziuns finanzialas en ils sistems moderns per las diagnosas e per las intervenziuns chirurgicas han pretendì ina concentraziun dals ospitals ed ina spezialisaziun dals singuls tractaments. Quellas concentraziuns lubeschan ina meglra qualitad e dapli segirtad per ils pazients. La gronda part da las intervenziuns medicinalas succedan ambulante. Quei vul dir, il pacient po ir a chasa la saira. La durada d'ospitalisaziun è curta. Il dumber da letgs è sa reduci massivamain. Ils pazients prefereschan chombras d'in u da dus letgs. Chantuns e confederaziun han elavurà ina glista da las intervenziuns ambulantas per ils cas «normals». Ils custs persunter èn repartids tranter las cassas da malsauns ed ils chantuns. (Actualmain surpiglian ils chantuns 55% dals custs staziunars e las cassas da malsauns 45%. Per ils tractaments ambulants ston las cassas da malsauns, respectiv il pajapremias, pajar tut.) Sa reduci è er il dumber da las apotecas. Ils medicaments vegnan retratgs d'apotecas grondas digitalisadas. Roboters tschertgan ils medicaments en las nundumbrevilas curunas, spedeschan quels en cas urgents als pazients cun roboters u cun dronas. Ils cunfins èn parzialmain averts per l'import parallel da medicaments. Ins po laschar tractar er en ospitals da noss pajais vischins.

La digitalisaziun

La gliעד porta in bratschalet u in chip sut la pel che inditgescha datas davart la circulaziun dal sang, il cuntegn dal zutger ed infurmaziuns davart l'effect dal nutriment e dal moviment. Il dossier obligatoric dal pacient evitescha lavurs da labor u da preparaziuns dublas. Las emprimas examinaziuns succedan via internet ed en conferenzas da video cun ils medis e cun il pacient e vegnan cumparegliadas cun experientschas internaziunalas. La digitalisaziun dat tuttas infurmaziuns necessarias per ina diagnosa a tut ils acturs. In sistem da monitoring giuditgescha la necessitad e l'effect da l'intervenziun e calculescha ils custs da l'operaziun e da la tgira. Diversas lavurs da tractament e da tgira han surpiglià roboters. Il sistem fa attent il pacient sin l'ura da prender las pirlas tenor ordinaziun dal medi. Las dunnas pon conuscher ils dis ch'ellas pon vegnir en speranza.

Il pacient bain infurmà

La gliעד è sin il current davart l'atgna situaziun da sanadad ed il funcziunar dal corp e ses basegns. Il sistem dat cussegls davart il sa depurtar. En cas da problems da sanadad s'infurmescha il pacient l'emprim sin l'internet davart ils simptoms dal corp, las pussaivladads da tractament e retschaiva propostas tge far, tge ospital è il pli adattà per curar sia malsogna. Plinavant consultescha el centers spezialisads per tuttas dumondas da tractament medical. Il pacient retschaiva propostas per il tractament, per l'ospitalisaziun e per la reconvalescenza. Il pacient decida davart intervenziuns che fan senn per el sez. Quellas mesiras han lubì da franar ils custs. Magari èsi difficil da separar intervenziuns necessarias ed intervenziuns chirurgicas da bellezza.